

מקור החויים

שננים צער מזה. ואציגר שני ציורים, כגון, לומר על קרב שבעיר לפני אנשי העיר, שאיננו חכם גדול בתורה, רק הוא יוציא מעט את פסקי הלוות הנוצרות לו למשה, אפלו הוא אמרת, לשון הארץ היא מדונה, כי בזה הוא ממעט את כבודו לנמר ויריד למתינות משפט ומשפט בזורה בבודה כבוד תורה וקיים מצומץ ובג"ל בסעיף ב'. או לומר מעין זה על מי שהוא עתה מתרש נשוי בעיר זו, כי בודאי יתמודט לבטוף בבודו על ידי זה לפניו חמי ותחמו ואנשי ביתו, בשיתודם להם, שמחזקין אותו בעיר לבעל מעלה קתנה, ואין לך חוק וצער יותר מזה וכל כהאי גונא. וקשה לי לצייר את הכל, אף (משל ט' ט): "תן לחכם ויחוף עוד", כי לא באתך רק לעוזר ולחשוף בין את הכל מדעתו. ועוד רהוא הדרין אם מספר על אפן לפני אנשים שאיננו אמן בראוי, גם זה לשון הארץ גמורה והוא, דבזה בודאי שיק גם כן כל הטעמים, ואם איןנו מכוון בזה ובכל הנילו לגנותו, רק לחשול, יבהיר הכל אם ירצה כי בכל ט' בהלוות רכילות.

לוח יומי: שנה פשוטה - י"ט חשוון, י"ח אדר, י"ד תמוז.

שנה מעוררת - כ"א חשוון, ל' אדר א', י' תמוז.

ת. ועתה נבהיר מה שבתבנו למעלה, הן בגבוניה. הינו בספר על אחד לפני אנשי העיר שהוא בטבעו איש חלייש, מלאי בזה - אם לפני ענינים יכול להסביר לו מה רעה, דהיינו, אם הוא שביר יום או מלמד וכיוצא באלו ברבה, אז בודאי בכלל עון לשון הארץ. ר' יהונ בעשר, הינו בספר על אחד לפני אנשים שהוא איש עני, או אילנו אמיד במו שאומרים עליו בעיר, ומה שיש לו הוא טוב לאחרים בצד זה, גם זה בכלל לשון הארץ. כי בודאי אם יתפרנס זה בעיר, לא יקצת אחר כה, מי שיטן לו באשראי, ונבוא מה לידי חוק וצער גדול, ובזה יורד לחינוי משפט. ועל הכל אריך קאиш סקלוב לשום עיינו, כיון שאינו מבין לחשול, בודאי צרייך לזכור מאד מאד, שלא יצא מה קלוקול ←
אות"ח 1234567

באר מים חיים

ודע דהוא הדרין לאיש שהו מפורסם בעיר לשבח ומודחי הטובות, וגם מצוי הוא מادر שלא שמע דבר זה שם באורה העיר מוכלים ורק אנשים ייחדים ומה יודע מה שבלב אחרים לומר מילחת דעתיקא מוכלים שאינם מחזיקים אותו לחשוב כל כך, ולבד כל זה כיון שאנו מכון לשוט חועלה רק שמקנא על מה שמחזיקין את חייו לחשוב ממנו, ומכוון להשဖיל את מודגמו בעיניהם בכלל לשוה"ר הוא.

וכל זה אם מכון המספר להשיפיל את כבודו סתום, אבל אם רואה שאנשי העיר רוצחים למונת לאחר

עבור מדרתו הטובות או תורתו, ויבוא אחד ויאמר, אני מכיר את מקום חנתונו שהיה דרך עד עתה, שם לא היו מחזיקין אותו כי"כ לחשוב. לא מביעי אם הוא שקר בודאי הוא לשוה"ר גמורה, אלא אפילו אם הוא אמר עון גדול הוא מכמה טעמי, الآخر ולפעמים אידע שהיו שונים אותו שם עבור שהיה מוכיח תמיד להם במילוי דשמייא וכמו שאחזול בכתבאות (ק"ה ע"ב) או מפני הקנאה עבור תורתוprinted from Otzar Hahochma www.otzar.org

מקור חיים

לפניהם. ואם בכל אלו הברוח לספר לשום תועלת, מבאר הכל אם ירצה ה' לקפין במלחך ב' בכלל ט' באינה עניין ובאייה אפין, ומماד מאי יש לעזר שילא לפחות להקל בזבר ולומר: אינני מבון לננות לפניהם, רק לחשול שיצא מעה, כי יש בזה פרטיים רבים, כמו שמאיר לטענן מיטב בכלל ט' ענן שם.

ו. ודע עוד בכל פשוט בענין לשון הארץ, שטליי לפי האיש שהוא מדבר עליו. וימצא, שאחד אומר דבר אחד על שני אנשים, באחד הוא מספר על ידי זה שבחו, ובאחד הוא עורך על ידי זה על אסור לשון הארץ. ואבואר דברי, בגין: אם יאמר על איש, שאחרים מפסיקין לו את מזונו, ואין לו דאגת פרנסה, שהוא לומד לערכ ג' או ד' שעות ביום, ההה, לפי ערכו יהיה לו זה לגנאי גדול, ולשון הארץ מקרי. ואם יאמר זה גופא על בעל בית, שטרוד בפרנסתו, הוא לו לשבח גדול. וכן ביוצא בזה בשאר ענייני מחות עיטה, שטליי לפי ממון האיש, בגין ליבור שבת, שאם יאמר על אחד מבuali בתים הפלים, שהוא מוציא הוצאות כה וכך על שבת קדש, הוא לו לשבח גדול, וזה גופא אם יאמר על מי שהוא ניחש לאיש עשיר. אין שהוא מתנגד כה וכך בענייני שבת קדש, לגנאי גדול ייחס לו, והוא להפוך בעיניהם עברו זה, ולשון הארץ מקרי.

ובן באפין זה (ט) בענייני הסדרקה, שטליי לפי ממון קאייש גם כן, מה שהיהה לו לשבח, יהיה למני לגנאי. ובן בענין זה בין אדם לחברו, אם יספר על אדם בגין, שמתנהג כה וכך עם שכיריו, לא יהיה לו זה לגנאי, ואם יספר זה גופא על חשוב שביישראל, שמתנהג כה וכך עם שכיריו ומשרתמי, יהיה לו זה לגנאי, וכל בהאי גנאי, על כן קשה מאד לסתיק בספר כל העניינים הנכשלים בו בענין לשון הארץ, רק קח דברי קרבב'ם (פרק ז' בלאה ה' מהלכות ר' עותה) עטרה לראש וזכור אותו תפמיד, וכך דבר שאם יחרפסם, יוכל לזרם לחברו חזק בגופו או במעונו או להצער לו או להפחידו, הרי זה לשון הארץ.

וזהר אחוי, שאל יטעה אותה היזר לאמר: הכל אמורו טנויל: כל מי דעלך סני - לחברך לא מעבד (מה שעלה שנאי לחברך לא משלה), ותטעה לומר: מה אמרתי עליו? שהוא אין לו מדר תורה רק ג' או ד' שעות ביום, הכל דבר ש

בא ר מים חיים

בעיר באיזה חתונות, ומוטען בו טעות גדול, יתברא (ט) בענייני הצדקה, הרוצה לידע הטוב טעם דין רינו לזמן בהלכות רכילות בכלל ט' לפי הפרטים וזהו עורך על איסור לשון הארץ אף שהוא אמת, יעוז לעיל בסימנו זה בסל"ר וה' המבואים שם.

מקור חיים

אני מצפה לאלהב אותו יותר ממהוני, וقلנאי שהיו אומרים עלי, שאני לוידר תוניה ג', או ד' שעות ביום, וכן קלאי גונא (וין פיזא גה) בעניני הצדקה ובענייני הוצאות שבת קדש וכדומה, אבל באמת זה טעות, רשותה הגירה, כל מי שעלה סני וכו', הינה אם כי תבר זה שנאי לך. ובאמת זה פלוי לפי האיש. שדרבר עליו, ומקומו וטמן, אם לפי ענין היה זה לא לגנאי, בוגדי לשון קרע הוא מן סדין.

לזה יומי: שנה פשוטה - כי חשוון, י"ט אדר, י"ט חמשה. שנה מעוררת - כי חשוון, י"ט אדר, י"ט חמוץ.

ג. ודע, דבשם שאסור להוציא דבה על חברו - אין על תפציר (א) אסור להוציא דבה (רבנו אליעזר מפי בפער עאים). וזה מצוי מאר, בעונותינו קרבנים, שהנני אחר מוציא דבה על נכסי חנני אחר, וכל מה אי גונא מפני הנקאה, זו היא לשון קרע גמורה מראונית.

ה. אסור ספרור לשון קרע, שאסורה כתורה בספר בגנות חברו, אפילו על אמרת, הוא אפלו ביחסי, (א) וכל שכן בספר בשנים דבר גנות על חברו אסור. והען היא יותר גדול מן המספר ביחסי, כי יאמינו קעם יותר, וניהה לבוז בעיניהם בשמיעתם את פרברים מפי שנים. ובכל מוקום שכותב סתם אסור לשון קרע, הפעם היא בכלל גוני (בכל האפשר), בלבד אם נפרש בהריא (כפרוש).

באר מים חיים

(י) אסור להוציא. ואם הוא אמרת ומכוון לمؤلف שלא ירמה את בני אדם יבואר לקמן בחלק ב' בכלל ט' מסעיף י' ולהלן.

(יא) וכ"ש בספר בשנים. אפילו אם אחד ספר מתחלה ואחר-כך ספר השני גם כן יש איסור לשון הרע על השני, אף דmagmorah בא קמא (צ"ט ע"ב) פגעו בה רב כהנא ורב אשי וכו' ת"ל לא תלך רכיל עמוק, אין ראייה, ודילמא ביחד דיברו, אף עפ"כ הרין אמרנו, דאף דנחבזה אצל השומעים על ידי הרשות מכל מקום כיוון שהאיסור הוא מצד עצמו שהזרה הזהירה שישראל לא יספר האחד בגנות חברו ובזה לבר יש עון, בלבד מה שלפעמים הקול, אם כן הכא שמחכוון השני להזיק הגנות בפני השומעים ויתגנה על ידי זה יותר כמו שכותבי יכול לשבב לו גנאי או היוק על ידי זה, כמו שכותבי לעיל בכלל ג' בבאר מים חיים סק"ז. מה

כבר וטהר טהרא רפוא מג לילנה נטפל כן פ"י
טרכטנ"ס סס ורכ"ז ערךין (ט"ז, ה') ד"ה צל
וותרי"ג פרק חמוץ
מדליקון וגמ"ק סי' קכל"ד הלג' טרמג"ס פ"ז
מס"ל ס"ל ז' נפי^ו
טונטו'ו טהור וכ"כ
טסמא"ג להוין ט' ע"י ט'
קקיט'ט הלג' צפוי הוהצין
מושמר לדמן מושמר
תלמידים כו' וזה שיא
מושנה שבחן עכ"ל ולפי
לעת סטמא"ג מלוק מ"ט
במקרה הזה היה כו' פ"י
זהו טפ"ע צלול נמקוט
טבלטים מוגויס סס
בזוכמתה לדילול גומיות
לדילומת טיכל כסם מהן

מעין ייכתב העממל לדבר חממת כיוון לעכ"פ מוכלthin הנו לומר דבעין ייכתב כלל גווני חוק ושהל' חיקויו נס"ר כלל ג' צנמ"ס חום ה' צנמג"ה כי ישוג לנו לדוח פטרא לומר לדקימן צנעלמן

המושג שם רע על חבריו על אחת כמה
תולדות לשחר. דאמר רב פפא בבב"ב (קמ"ד, ב') אמר
ספרא לעולם אל יספר אדם בשבחו (ט) של חברו שמהfork
ליידי גנותו. פי' אל ירבה לספר כי מתוק שירבה לספר
שלו, אבל סיפור טובה ללא ריבוי מותר כדתנן (א)
תלמידים היו לו לרבע יוחנן בן זכאי והוא היה נ

ואיפלו על עסקיו חברו ומוננו, הובא בחפש חיים כלל כי אות זו זיל ודע דכש שאמור להוציא דברה על החבר
בן על חפציו אסור להוציא דברה וזה מצוי מאד בעונותינו הרבים שהנוני אחד מוציא דברה על נכסינו אחר
וכל מהז מגני הקנתה וזה היא לשון הרע גמורתה מדאוריתא.

לא יספר בשכחו. ברכמ"ט הלכה ד' כתוב וו"ל וכן המספר בטובת חכיריו לפני שונאו הרוי זה אבק לשון הרע שהוא גורם להם שישפרו בוגנותו עכ"ל, והמג"א בסימן קני"ז הבהיר והורסף אכן רשיי פירש לא יספר יותר

1. It is still lashon hara even if it already went viral. Just because it's making the rounds and everyone knows about it, does not prevent a negative report from being lashon hara.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

2. You can't share lashon hara about someone you decide is "bad" unless that someone is a) halachically considered a "rasha", and b) you are publicizing it so that people should stay away. It is not so easy to become a "rasha". Unless someone casts off Judaism (porah ol) he is not a "rasha". Non-Jewish people are generally classified as acting innocently (tumchos shenish-beu) because they don't know better, so you cannot speak negatively about them.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

3. Lashon hara is about conveying negative or harmful information; it is not specifically about speaking or writing. Merely posting a video or picture of someone acting improperly is lashon horah even if you don't add any "cute" negative comment.

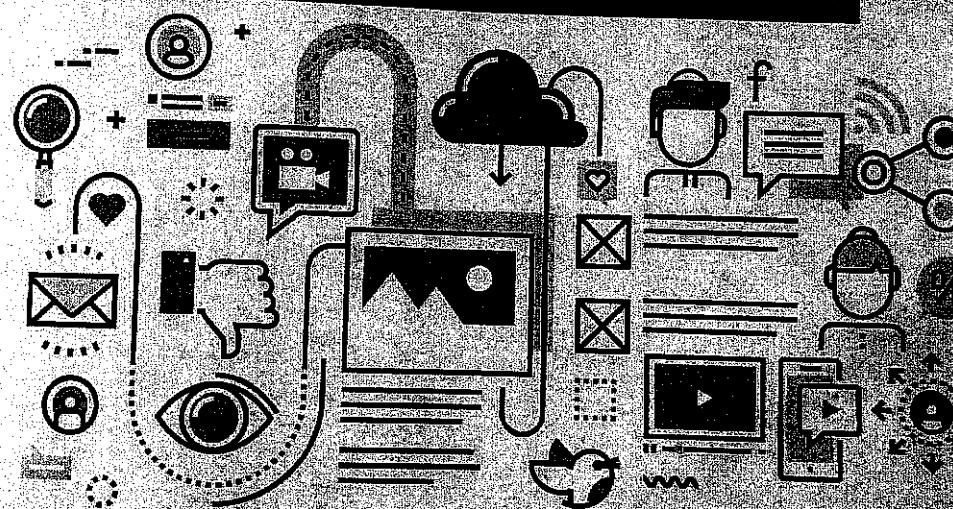
וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

4. You cannot post a video of frum Jews making a chillul Hashem because it's "news" or "interesting." Let's face it. What is a greater chillul Hashem than publiclyizing a chillul Hashem?

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

"THEIR TONGUE IS A DEADLY ARROW" — MISHNAIC CARD

10 RULES OF WHAT'S APP

5. Taking a picture of food at a restaurant and making fun of the quality with a cute "emoji" or just one "star" is borderline lashon horah, as it may cause harm to the store owner.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

6. You cannot publicize a person's private matter, even if someone called you and you recorded the phone call. You cannot post it without his permission.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

7. It's lashon hara if it's embarrassing, even if it's hysterical... and even if you were also involved... just because you don't care about the incident, does not allow you to shame someone who does.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

8. There is no heter to speak about a group of people, turning Chasidim into Yekkes. Even if the orders are so... ehh... eww... example of lashon hara.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

9. Even if you are writing fact, and even if it's technically lashon hara, there's a prohibition against generating discord and treason among people.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

10. One way to ruin a person's reputation, and especially if the person is a tzadik, is to spread rumors about him.

וְכַא כִּי כָּלֵב
מִתְּבִדֵּל בְּבָנָיו

Rav Avraham Karelitz

שלהי

פרק ד

חומר

שלך

נמקוטטו על ידו, חצ'ן מ"ת הס שמעו מה הצעיר, חצ'ן לס כל נה קיינו ונה בתליינו שאל גינויים לפי סמכותו בגנות הרץ יטלהן, שדרכ' הרמן, מניין ליה קדרין כפרה על זה, ובפתח רידאים [יט] כתוב, והפיilo על עסקי דעכ"פ מיין לריה על זה מתוגמלות.

וז"ל ומה דנקט רכ"ז מזה דאטילו אם הוא משער על ידו"ר לבתיחה שלא יבוא להנידון שום רעה על ידי דיבורו, אעפ"ב נקט, לדס נם בעין אלהו מעשייו אין מילוק לאון "נמקוטטו על ידו" דוגמא נעלמת רעה על ידי דיבורו, אעפ"ב אמור לו לפטר בגנותו:

ד. בפתח חפץ חיים [ט] בתב, ודע שבשם שאפור להוציא דיבה על חבריו, בן על חתציו אפור להוציא דיבה (כיתו תליעור ממיין נמלץ, ומגיל ר"ה נן כמפל ילהט). וזה בפאי מאוד בעונותיהם הרבים שחוננו אחד מוציא דיבה על נפש חונני אחר, וכל בהאי גזונא מטני חקנאות, זוכלונו, ולמהר זמן וזו היא (ד) לשון הרע גמורה מדאודיותא:

צומע לאון טרע על פניו וטול נם מנקל, מ"מ זה נטהר לו וכלה עליו מהז דמר, טוח יכול צוח ומדובר קמתקה מטה שקיפו עליו נעלם ריה מהם [ט].

גדר קהיקות אורה, עס השוגהם כס רע ומיilo על מפעיס דוממים, טוח לוקה, שתחומת מהה מוה קוח סגנני מו ספקד עג שמלס, חצ'ן עס קהיקות קוח פיפור טגנמי על מפעיס. חצ'ן כמושן כטהין סוס גנמי ופקד נלהס אין מיסול נטויין כס רע על שפץ. וס לסת עון קמרגלייס צעל ידי פליינר גנמי עול מהן קדרין על "טעריס וטהוניס" גלווע בך כל ילווע לטולות להרץ יטלהן למסס סכי היי כען גנמי עול גווען טהון נעלם נעלם יטלהן [ב].

ובמ"פ' פנדוריין [יח] מ"ר נעלהת לטנטוטיס ליין נס מלך נועלם קהן, פרך"י, וליין זלבע נעלם עקלת הטנטוטיס ליין נס מלך נועלם [ט].

[ט] ק"ה [ז] ע"ז: [יט] ל"ט ק"ה: [ב] עיין לאון אטפץ מיס סל' לרילום כל נה טלאה י"ה

הוראת דיבח על חפצי חבירו

(ד) לשון הרע גמורה, חמץ' עליין [ז] תני' ה"ר הילען צן פלטן צו' ולמה כמנה גדול כה צל לאון טרע, מנגן ממרגלייס, ומושה קמוניה כס רע על עסיך ותניאס קר - טהוניס כס רע על מאיו נעל מהז כמלה וכמלה.

ובמ"פ' פנדוריין [יח] מ"ר נעלהת לטנטוטיס ליין נס מלך נועלם קהן, פרך"י, וליין זלבע נעלם עקלת הטנטוטיס ליין נס מלך נועלם [ט].

שער הדציזן

[ט] ק"ה נמן טרע כל נה ט' טערף ז': [ט] כען זס צמ"ר [ז] ע"ז, ד[ז], כי נם מיטול מילע - פיעול פלט, פרך"י, כד נם מיטול מילע כו'ה - מיטול פלט, כטהוממייס נטולס דנ' מה' צל לאון טרע להעט' טהו' מלהמין צולט - מהמין בטהו'ה, טס נה וכטם קדרין גהו'ויי קלו' - ייכט מלי. ע"כ: [ז] ט"ז ע"ה: [ז] ק"ה ע"ז: [יט] ל"ט ק"ה: [ב] עיין לאון אטפץ מיס סל' לרילום כל נה טלאה י"ה

ח'ו

הלבות שמיורת הלשון

שני'

שליה

כ"י, ס"כ יכל לגראס בטפקד לנען נון הומתק מתן דופי, ע"כ. מטה מע ש"ט סיין, מה"כ יט צוה מועלה. וכן טדר מרוי לירוקן, ובקמיהו על בטפקד בלט לדדר נמנציאין טל קייטריינ, טלן לרער דצרי נון שרעד על גוי צלי טלן ימלגן [בג']. ניקולם על בטפקדיאן, דוגראס צוה בטפקד, וויש נעני יהס מילר זגוי רזען, ול' סוח טה"כ יט צוה מועלה, בדבך גנמי על קטען, כטהטומולה מוה כ"ט גנאי עט טוריין, כגן טהומר עליין בטפי ממץ, או טהומר עליין טהומר פלה שחווא (ה) בותב עליין דבר זה טהומר עליין טהומר פלה בדרכ רמן, בבל גונז היוא בבל לודס וויאו מומוקן, טה"ג דהילו גנאי על מאיו ע"טנו טהטורייס יהיס מומאליס יהו כרלווי, הול. דהא להטוקל לטפל לרער על טהומלו אל מאיו, טה"ג דהילו גנאי על מאיו ע"טנו הילג מטהוס בטפקד מאיו, מ"ט למועלה מומאל, יהונס יט צוה לטפה פלטיס טיכול לגראס קלקלול כגן טהומטיס מוטזים וס נמוס יומל גדוול מהה טסוח, וצממתה היין, וכשה מ"ט צווחו גריך לטקול מט וויאו מומאל למורן לו. ואט קנה מפקן צאנציל חייו, ולודס לדעת סימך טו מירוח ממעו כבי לדע טיטז אל בטפקן, טה"פ טהילו גונע לו עכטיזו, היל כדי לדעת מט כדרי לקנותו גונטו, מו גהמאליס, מומאל נטהול.

לשון הרע ע"ג גוי

הზפין מיס בטפקדו [כג] הט בטזיל מט בטזיל נמייפול נון שרעד על גוי. טו סרהיוני לבנאלרט [בג] לימתה, זוכר חט מט ער טס ס' למאליס וגוי, מטצ נמלט מילר, נון המןך מתן דופי, ממל רצוי יומן, מט קרגנט נטונע לדדר כהמין טהילו נון הומתק, בטפקד.

שער הגזירות

א' בג' יהס מט טהומלו כיין טעוי"ז מכינס אנהה גלטו ער' טלכה כ': [בג] מ"ר ס' כי מיל, פלאה ו, ט, ט': [בג] וכל עוד טהילן קמירות להס ממוקוט המא, טה' וס נטט לרענן, ולטיך דרכן סמווטר: [כג] יהס פמייט, יהס פג'ג: [כח] טל' נון שרעד גלן ה' קעף מ': [בג] צה' מיל מיס מיס ק"ק י"ל: [כח] רט"י נטס בטמנומול:

רק טוב ולא היה כאן שום כוונה רעה. אלא דתורתה תוכעת "בדיקות" שאין לנו השגה מזו, וכתבה התורה כאן דזהו "לשון הרע" וקיבלה עונש.

זה מראה לנו, שלכלום חפזה התורה למד, אין שישמור האדם את עצמו מלשון הרע, ושלא יצא מפיו דבר שאינו כל כך כהוגן.

האדם - אהובו של ה'

ועד כמה חביב האדם לה'. שהרי בורו, כמה שומר האדם את עצמו, לפי הוראת התורה (דברים ה, ט): "וּנשׁמְרָתֶם לְנַפְשׁוֹתֶיכֶם", ושימור האדם את עצמו. ועוד גדולה מזו, שאפלו אם הוא אינו מרגיש, אבל ה' טובע בעדו, "אהבה רבה אהבתנו ה'", "זוחמה גדולה ויתירה חמלת". וכמו שאמרינן "ואהבת" אתה, בן ה' אהב אותנו, וגadol כבוד האדם בעניינו, עד שתובע بعد דקות בפגם כבודו.

לא לדבר לשחר על דומם

וסמכה אצל פרשה של מרים, "פרשה של מרגלים" (עיין במ"ר), דהס גם כן בעניין "דברי לשון הרע", הtmp נבי מרים אף על פי שהיה הפגם בדקות מאר, אבל הלא דברה על אדם, וזה מגדיר לשון הרע, אבל פה במרגלים לא דברו על שום אדם, רק אמרו (במדבר יג, לט) "ארץ אוכלת יושביה", אמרה על הארץ, "זיויציאו את דבת הארץ". ואמרו חז"ל, שסמוך להtmp, מפני שהוא גם כן לשון הרע. למדה לנו התורה, שהוא האדם מדבר כדיברי, ולא יוצא דבר מגונה מפיו כלל, כי הכא שאמרו "על הארץ" ולא על אדם הני נמי לשון הרע.

ועד כמה צריך האדם לימוד מזו, כי ה' טובע بعد כבוד האדם, יש ללימוד מה שנאמר (כ"ר לה, כ): "כל ההורג את הנפש כאלו ממעט את הדמות", לא די בזה שהרגナン אדם, אלא עוד "ممמעט הדמות"! פגעה באדם - פגעה בהקב"ה!

עבירה קלה בבין אדם לחבריו - הרי היא חילול השם

זה אמרנו בשיחות הקודמות, שחז"ל מדמים "קטנות" בין אדם לחבריו - כהדברים הגדרולים שבין אדם למקום, מה גדול לנו בעבירות "מלחול השם", שכתבה התורה (ויקרא ככ, לט) "ולא תחללו את שם קדשי", והחילול ה' אין מקיפים בה (קדושים מ-), ואחד שוגג ואחד מזיד בחלול ה'. ודימוי חז"ל לזה ואמרו, שמי שמשאו ומתחנו נאה, "זהו עמו", הוא מקדש את שם ה',ומי שמשאו ומתחנו אינו נאה, עליהם הכתוב אומר: "מארכי יצאו" וכו'.

פרק יג פסוק ב'

אחד מן החסידים שעבר על גבלת כלב מסורת מאד וא"ל תלמידיו כמה מסרחת נבלה זאת, אמר להם כמה לבנים שנייה ונתחרטו על מה שטיפורו בגנותה, וכך שהוא גנאי לספר בגנות כלב מת כ"ש באדם חי (ורבינו יונה בשער תשובה ש"א אות י"ח כתוב הצדיקים מפארים וככבודם בני אדם ^{אברהם} על כל מעלה טובה הנמצאה בהם ורשעים מחפשים מומי בני אדם ושגיאותם להשפilm).

שם. פרשי' שלח לך לדעתך אני איני מצוה לך. ייל"ע אם הם היו שלוחי מצוה דהקב"ה אמר למשה תשלח לדעתך ולא תרצה יש להם מצוה לлечת, או דמאחר שאמר לו שלח לדעתך הם אינם שלוחי מצוה, וברמבי"ז (בסוף דבריו) משמע שהם לא היו שלוחי מצוה דושمر מצוה לא ידע דבר רע.

שם. פרשי' לפי שבאו ישראל ואמרו נשלהח וככ' אמר אני אמרתי להם שהוא טובה וככ' חיהם שאני נתן להם מקום לטעות בדברי מרגלים למען לא ירשו. והנה אין הכוונה שהקב"ה אמר מפורש למשה שיטעו דא"כ למה משה שלחם, אלא כיון שלא האמינו הוא אמר שלח ובזה נתן להם מקום לטעות, ובודאי هي' להם בחירה שלא לטעות אלא דנכנוו

פרק יג פסוק ב'. שלח לך אנשים. פרשי' למה נסכה פרשת מרגלים לפרש מרבים, לפי שלקתה (בצדעת) על עסקי דיבחה שדברה באחיה ורשותם הלו ראו ולא לקחו מוסר. וצ"ב הדמיון שהרי מרבים דיבחה על משה משא"כ המרגלים דיברו על הארץ שזה דבר דומם ומהיכן היו צדיקים ללימוד, ואם הכוונה ממש שדיברו על הקב"ה (כדרש"י להלן פסוק ל"א) הרי פשוט שזה מגונה ומה צריך זהה לימוד ממרבים, ועוד דבריכין (ט"ז א') תניא אר"א בן פרטא בוא וראה כמה גדול כה של לה"ר מൻן מרגלים, ומה המשור"ר על עציםوابנים כך המשור"ר על חבירו על אחת כמה וכמה, והיראים (סימן קצ"א) כתוב ואפי' על עסקי חבירו וממנונו אסור להוציא דיבחה כגון שרצו לתת מתנה לחבירו ובא אחר ונינה אותו על שקר וכו' בדאמרין בערכין, הרי שנחבעו על שדיברו לה"ר על עציםوابנים [ויל"ע למ"ד במכות ט"ז א' שלוקים על לאו שאין בו מעשה, אם מדובר לה"ר על עצים וابנים ילקה].

ויל' דאעפ' שאין דומה לשון הרע על עצים וابנים לה"ר על אנשים, מ"מ הם היו צדיקים למדוד ממעשה דמים שצרכיהם לשמור מאד על הדיבור, וזה מידת מגונה כשמחפשים חסרון ודברים רע, ודרכן הצדיקים לחפש את הצד הטוב, וכען מש"כ בחובות הלבבות (שער הכוונה פ"ז) ונאמר על printed from Otzar Hachochma www.otzar.org

תרמא

גבריאל

זכרון

שהרא"י של החפץ חייט מרשיי הגיל שהמרגלים אמרו לש"ר על עצים ואבנים, והוסיף שמנוחת מרבבי הח"ה שהאיסור לרדר על עצים ואבנים רק אם זה שקר והרא"י ממה שחקרים לומר שלחם שחו"ר יודע טוב מלכון, אכן חוי לש"ר בכל אופן עצם וזה שאמרו שלחם שחו"ר לא טוב הרי לש"ר אלא ע"כ כדי שייהיה לש"ר על עצים ואבנים ציריך שייחיו הדברים אינםאמת עכ"ז.

ז. והועלה מדברינו: א. דלקות אוכלין ע"י מעשה אסור וכליון רשיי דמותו כבעוט בטובה שהשפי הקב"ה בעולם. ב. לבוזות ע"י דיבוד והינוי לש"ר עם לא יגיע לחבירו שוט נוק או הלבנת פנים (דרינו יתרוג ואל יбурר לשיטת חות' סוטה י') אין איסור לפסר לש"ר על חפצי חבריו. ג. אם מספר לש"ר על אוכלין או חפצים וע"ז נזוק תכירו הרוי לש"ר דהנוק מגיע לאומן שעשה את הכלוי או לטבח שבישל את האוכל, והחידוש שלמרות שלא מתחכו, ורק בעקבות גורם נוק חירש מREN החפץ חיים וע"ז דהו לש"ר גמורה מודאותה. ד. אם אומר שקר על חפצים או אוכלין כתוב בחו"כ ודבר על מוציא שם רע, והזוא שקר על עצים ואבנים זה דבר אסור טוב על כל בריה בעולמו של הקב"ה.

הतכונו, בכ"ז בשמודרכיהם על חפץ היוCMD במדברים בהקב"ה והוי לש"ר גמור וניה להם למדור מוסר ולא למדוג. ת. 234567

ח. ושוב הראוני מש"כ בחו"ב (פה סימן א') שמש"כ במשנה לשון הרע המכונה על מוציא שם רע והינו מושם שהחדר שקר, אבל לא מענו איסור לש"ר על עצים ואבנים בזמנן שהחדר אמת, ואזהרה לדשן התע מושם לא תלך וריכל או לא תשא שמא שוא או נשמרת מכל דבר רע או השמר בגע הצערת, איינו אלא במדבר על בני אדם וכן בכם אמרין הנה אמר ר' בא וראה כמה גדול כי של לש"ר ממלון מרגלים ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך המוציא שם רע על חבירו עכ"ב, הנה מבואר ובמעש החמרגלים הוא מוציא שם רע וכ"כ הרובין בפרי של זמציא בבה הוא שהחדר שקר ואך המרגלים ידעו שהוא שקר והרא"י שלא אמר בוחילה ורק לאחר שכלב אמר עליה נעללה, וכדי לתניא את ישראל אמרו ארין אוכלה יושבה עכ"ל. וא"כ לדבורי הביאו בוגרוא שעהונש של המרגלים היה אך ורק מפני מוציא שם רע, ולהזוא שקר על עצים ואבנים זה דבר שאסור והוא מבוה אהת החפץ בכ"ג. אנו תרבות

ט. ועובדא שמעתי מהראחבי"ג שליט"א שטענו מהאפק ר' יושע בער מבריטק צזוק"ל שטענו מיהודי שהתארה בבית מREN החפץ חיים צזוק"ל בשבת, ובמקרים להם לבן הביאו לחם שחו"ר ואמר זה לא טוב, והחפץ חיים הביא ג' דברים למעלה הלחם השחו"ר ולבן מה שאמרתו זה לש"ר עכ"ל ואמור הגאון ר' יושע בער צזיל

הרבי אברהם נDEL

בעיוני פמיקה על דבר המטויוּם

וינהנ ברור שהאיסור שיש ב"קרוב לשכר ורחוק להפסד" הוא שיש כאן ודבר הנידון כריבית, ולכара הינו היוקרא הוא שיריך כריבית והינו שא"פ שהם קראו לזה מה הנעשה מעיקרא בין במשך ורבנן לא מזמן וזה התירו חוויל כל היכא "ויש לו" לומר כאיו הquina המקה לולוק מעיקרא וממלא לדבורים אין היוקרא הוא ריבית אלא דידי' ולולוק הוא דקה אוקיר, ואפי' כשלא משן, אבל מ"מ משום שעשו עסקיהם ב"קרוב לשכר ורחוק להפסד" אמרו חכמים אפי' במשן שאנו לאណון את עטיקיהם כמו שהם התנו ביןיהם לומר שמיילא אין השכר ריבית שהרי אילו הד' הרבר מחק מעיקרא לא הד' ציריך להיות קרוב לשכר ורחוק להפסד אין זה נדון כלל בעסק ומה הנעשה מעיקרא שהלא מוכח מחותן תנאים שאין

א) ס"ד א' אמר אבי שרי לי לאquis לימי רלהחבי הילך ארבעה זווי אחיבתא דחומרא אי תקפה ברשותך אי קרא אי זילא ברשותי אל' רב שרביא לאכי האי קרוב לשכר ורחוק להפסד הוא אל' כין דמקבל עלי' זילא קרוב לויה ולזה הוא. תורוף הפגיא שרב שרביא אסר להחנותה שיהה הפסד תקיפה על המוכר משום שהויל' קרוב לשכר ורחוק להפסד, ואפי' אם יקבל ע"ז הלוקח הפסד זולא לא יזעיל להחוור לקבל את היוקרא אם נתינוק דכין דהחנה להרוחיק עצמו מהפסד התקיפה עדין הוא קרוב לשכר ורחוק להפסד ואstor, ואבי הצעיר שאם רעה הлокח להבטיח עצמו מהפסד התקיפה ציריך שיקבל ע"ז הפסד התקיפה ולא יקבל ע"ז הפסד ולא הרץ' אסוד מאותו הטעם מפני שהוא לשכר ורחוק להפסד.